

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף מ"א
הדף היומי בהלכה: סימן קס"ח סעיף ה' עד סעיף ו'
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק א' עד 'ובזה נבין'

לוח
לימוד
יומי

אימתי אין אומרים 'סברי'?

לחידודי שמעתתא...

עיון בדבר הלכה

צריך עיון מה שכתב המשנ"ב סי' קעה ס"ק מו דבחופה ומילה שאין נוטלין רשות אין לומר 'סברי', ולכאורה לפי"ז המקדש ומוציא רק את בני ביתו אין לו לבקש מהם רשות ואין לו לומר 'סברי', והיה יכול המשנ"ב להזכיר אופן זה דמצוי ביותר.

תשובות יש לשלוח לפקס 02-6540269 עד כ"ה חשוון תשע"ז.
בין השולחים תשובה נכונה תערך הגרלה על סט משנה ברורה מהדורת דרשו

תשובות לעלון 37

השיבונו רבים ומהם הרב משה גרודקה כי יש לחלק בין זמן שאינו זמן נטילה כלל כגון קודם כשבא ליטול ידיו ונגע באוזן הכלי דאז אין המים מטמאים כלל משא"כ במי הנטילה עצמם דמטמאים אף שלא בשעת נטילה, גם בטימאם אחר נחשבים למי נטילה ומטמאים אף את ידיו של זה. ויש שחילקו וביניהם הרב ישראל איזנשטיין בין נגיעה של אותו אדם שלגביו נחשבת הנגיעה כקודם הנטילה משא"כ בנגע בהם אחר אף שלגביו אין זו שעת נטילה מ"מ כיון שלגבי הנוטל עצמו הוי שעת נטילה יטמאו ידיו אם יגע במים.

לגבי השאלה שנשאלה בעלון הקודם במה שכתב השעה"צ (סי' קסב ס"ק מא) דאם בתחילה כשבא ליטול ידיו מכלי אין אוזן הכלי נגובה לא נטמא המים, דהוי כמו שנגע בידו במים שבכלי שלא בשעת נטילה, דמבואר לעיל (סי' קס"א) דלא נפסלו המים על ידי זה, והכא נמי הרי אותה היד לא נטל עדיין. ולכאורה מדוע כתב המשנ"ב (ס"ק מה) שאם אחר שלא נטל ידיו נגע בידיו הלחות אף לאחר שנטלן שתי פעמים צריך לנגבן ולחזור וליטלן שנית, והרי המים שעל ידו של הנוטל טהורים ואין האחר מטמאן כיון שלגביו אין זו שעת נטילה והרי זה כאילו הנוטל נוגע באוזן הכלי.

בהגרלה בין העונים על שאלת 'לחידודי שמעתתא' בגיליון 37 זכו:
בסט משנה ברורה 'דרשו' זכה הרב יהודה מערבי מירושלים.
ובכרך אחד משנ"ב דרשו זכו:
הרב אברהם הורביץ מביתר עילית, והרב חיים בנדיקט מבני ברק.

האם מותר לאכול לחם עם 'הכשר' ממאפיה של גוי?

חכמינו ז"ל גזרו שלא לאכול 'פת גויים', דהיינו לחם שאפאו גוי. ויש מקומות שהנהיגו איסור זה רק בלחם שנאפה על ידי אדם פרטי שלא על מנת למכרו, ולא בלחם של מאפיה וכדומה, שנאפה על מנת למכרו, (כאשר אין חשש לתערובת איסור במרכיביו). ויש אומרים שאף למנהג זה - כאשר ניתן להשיג לחם ממאפיה יהודית יש להחמיר, ויש מקלים אף באופן זה, ובמיוחד כאשר הלחם מהמאפיה הגויית משובח יותר. ויש מקלים עוד, שבמקרה שלא ניתן להשיג לחם ממאפיה יהודית - מותר לאכול אף לחם שנאפה שלא על מנת למכרו. [ס"ק יח; והסברת הרקע ע"פ שו"ע יו"ד קיב, א, ב רה]

באיזה מקרה ראוי לסלק לחם מסוים מהשולחן לפני ברכת 'המוציא'?

כאמור, יש שנוהגים איסור באכילת 'פת גויים' בכל מצב, ויש שמקלים במצבים שונים. ומי שיש לפניו לחם פשוט ממאפיה יהודית, ולחם משובח ממאפייה גויית - אם אינו נוהג איסור בפת גויים, יברך על איזה מהם שירצה; ואם הוא נוהג איסור בפת גויים יסלק מלפניו את הלחם ה'גוי' לשעת הברכה, כיון שבעצם היותו משובח הוא חביב עליו יותר מהלחם האחר - אף שהוא נמנע מלאוכלו - ואין ראוי לברך על הלחם החביב פחות. ואם מסב עמו אורח שאינו נוהג איסור בדבר - יברך על הלחם הגוי, מפני כבוד האורח. ואם שני הלחמים שוים - יש לברך תמיד על הלחם ה'יהודי'. [סעיף ה, יז, יט ורכא; וראה ביה"ל ד"ה על]

האם 'מסירת מודעה' בערב ראש השנה מועילה לכך שמנהג טוב לא יחשב כנדר?

מי שנהג מנהג טוב, דהיינו שיש בו 'סרך מצוה', כגון חומרא בדבר המותר מעיקר הדין, והיה בדעתו לנהוג כן לעולם, או שהורגל במנהג זה על ידי שנהג בו שלוש פעמים - נחשב מנהגו כנדר, ואם רוצה לבטלו צריך התרה כהתרת נדרים. ואם התנה מתחילה שנוהג כן "בלי נדר", אינו צריך התרה. ומנהג האשכנזים בזמננו לומר בערב ראש השנה 'מסירת מודעה' לביטול כל הנדרים העתידיים, ובכלל זה - שהמנהגים לא יחשבו לנדרים; וניתן לסמוך על כך ולבטל מנהג טוב ללא התרה, אך יש שהורו כי לכתחילה יש להחמיר. [ביה"ל ד"ה על; ביאורים ומוספים דרשו, 9]

אתמול למדנו

- מצוה מן המובחר לברך 'המוציא' על לחם שלם; ולפיכך, אם יש לפניו לחם שלם ופרוס, יברך על השלם. ובשבת וביום טוב - חובה לברך על שני לחמים שלמים. ואם כבר חתכו את הלחם, ואין לחם אחר - אם ניתן לחבר את שני החלקים באמצעות קיסם וכדומה, באופן שיראה במבט רגיל כשלם, יש לחברם; ויש אומרים שרק בשבת וביום טוב צריך לחברם, כיון ששלמות הלחם היא חובה, כנ"ל.
- מי שיש לפניו לחם פרוס העשוי מקמח חָטָה, ולחם שלם העשוי מקמח כוסמין, או שיפון - יברך על הפרוס, כיון שהחטה היא מ'שבעת המינים' המפורשים בתורה.

מחר נלמד

- לחם שמעורבים בו שמן וביצים - האם ברכתו 'המוציא'?
- איזו כמות של מיני מזונות מצריכה נטילת ידים וברכת 'המוציא'?
- אתה אוכל עוף ואורז יחד עם בורקס - האם תצטרך ליטול ידים ולברך 'המוציא'?